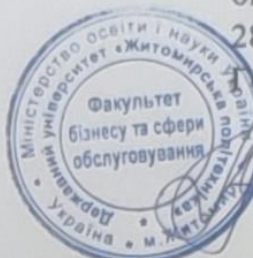

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
28 серпня 2025 р., протокол № 7
Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Етика в управлінській діяльності»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма «Менеджмент»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій

Схвалено на засіданні кафедри
менеджменту, бізнесу та
маркетингових технологій
26 серпня 2025 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

Тетяна ОСТАПЧУК

Гарант освітньої програми

Ольга ПАЩЕНКО

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових
технологій Світлана БІРЮЧЕНКО

Житомир
2027 – 2028 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Етика в управлінській діяльності» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійна програма «Менеджмент» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 26 серпня 2024 р., протокол № 8.

Робоча програма навчальної дисципліни «Етика в управлінській діяльності» (зі змінами та доповненнями) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійна програма «Менеджмент» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		8-й	8-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти: 5 год	Освітній ступінь «бакалавр»	16 год.	6 год.
		Практичні	
		24 год.	8 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		50 год.	76 год.
		Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття освіти – 44,4 % аудиторних занять, 55,6 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття освіти – 15,6 % аудиторних занять, 84,4 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 4
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Етика в управлінській діяльності» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо дотримання етичних принципів в управлінській діяльності, прийняття етично виважених управлінських рішень, а також набуття ними відповідних професійних компетентностей, що забезпечують ефективне та відповідальне керівництво в організаціях.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити з теоретичними основами етики та її значенням в управлінській діяльності;
- сформувати розуміння професійної етики менеджера та етичних аспектів лідерства;
- дослідити принципи ділової етики та їх застосування у взаємодії з партнерами, клієнтами та персоналом;
- розглянути етичні аспекти прийняття управлінських рішень та оцінку відповідальності керівника за наслідки своєї діяльності;
- проаналізувати морально-етичні дилеми в управлінській діяльності та навчити розробляти стратегії їх вирішення;
- дослідити основи корпоративної етики, включаючи формування кодексу корпоративної поведінки та механізмів контролю за його дотриманням;
- ознайомити з етичними аспектами управління персоналом, корпоративної культури та соціальної відповідальності;
- розглянути етику кризового управління та особливості прийняття рішень в умовах невизначеності;
- розширити уявлення здобувачів про цифрову етику (нетикет) та регулювання етичної поведінки у віртуальному просторі;
- ознайомити з етикою міжнародного бізнесу та дотриманням глобальних стандартів корпоративної соціальної відповідальності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» та освітньо-професійною програмою «Менеджмент»:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності мультикультурності.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю ДЗ «Менеджмент»:

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді; культура професійного мовлення та ділової взаємодії;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички адаптації риторики до різних аудиторій і контекстів;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно; формування навичок ранжування етичних і управлінських завдань;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; етичний стиль керівництва, побудований на довірі й відповідальності;

- *особисті якості*: професійна доброчесність та відповідальність; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 6
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Етичні основи управлінської діяльності

Тема 1. Основи етики та її значення в управлінській діяльності (ІК, ЗК 2, ПРН 2)

- 1.1. Етика: еволюція та значення поняття
- 1.2. Історія розвитку етичних учень: від античності до сучасності
- 1.3. Компетенції і принципи етики бізнесу
- 1.4. Законодавчо-нормативна база з питань етики
- 1.5. Управлінська етика

Тема 2. Особливості професійної етики менеджера. Етика лідерства (ІК, ЗК 15, СК 15, ПРН 12, ПРН 15)

- 2.1. Професійна етика менеджера
- 2.2. Професійні кодекси та етичні регламенти
- 2.3. Поняття етичного лідерства. Моральні стандарти та обов'язки лідера
- 2.4. Роль лідера в формуванні етичної культури в організації

Тема 3. Етика ділових відносин в управлінській діяльності (ІК, ЗК 2, ЗК 13, СК 15, СК 6, ПРН 2, ПРН 8, ПРН 15)

- 3.1. Ділова етика у відносинах з партнерами, клієнтами та конкурентами
- 3.2. Етика комунікації в управлінській діяльності. Принципи етичної комунікації
- 4.3. Конфіденційність та етика використання інформації
- 4.4. Невербальна комунікація: жести, міміка, постава.
- 4.5. Культура ведення переговорів

Тема 4. Етика в управлінні персоналом (ІК, ЗК 13, ЗК 15, СК 6, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15)

- 4.1. Етичні аспекти найму, звільнення та мотивації працівників
- 4.2. Справедливість та рівність в управлінні персоналом
- 4.3. Етика у розв'язанні конфліктів на робочому місці
- 4.4. Етичні стандарти в оцінці продуктивності працівників

Тема 5. Етика прийняття рішень та оцінка відповідальності за результати діяльності (ІК, СК 6, СК 15, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15)

- 5.1. Принципи етичного прийняття рішень
- 5.2. Етичні критерії та показники у процесі прийняття рішень

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 7
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

5.3. Відповідальність за результати управлінських рішень

Змістовий модуль 2. Етичні засади управління у сучасному середовищі

Тема 6. Морально-етичні дилеми в управлінській діяльності (ІК, ЗК 2, ЗК 15, СК 6, ПРН 2, ПРН 15)

- 6.1. Етичні підходи та теорії в управлінні
- 6.2. Сутність етичних дилем у бізнесі
- 6.3. Вплив особистісних переконань на управлінські рішення
- 6.4. Добросовісність та запобігання корупції в управлінні

Тема 7. Корпоративна етика (ІК, ЗК 13, ЗК 15, СК 6, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15)

- 7.1. Значення та основні принципи корпоративної етики
- 7.2. Кодекс корпоративної етики
- 7.3. Вплив етики на імідж та репутацію компанії
- 7.4. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) як частина етичної діяльності компанії

Тема 8. Етика в кризовому управлінні (ІК, ЗК 15, ПРН 12)

- 8.1. Етика прийняття рішень у складних ситуаціях
- 8.2. Етичні стандарти в умовах кризи
- 8.3. Управління конфліктами та етичні дилеми в умовах кризи
- 8.4. Відповідальність керівника за етичність антикризових заходів

Тема 9. Цифрова етика (нетикет) в управлінській діяльності (ІК, ЗК 2, ЗК 15, СК 6, ПРН 2, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15)

- 9.1. Основні аспекти цифрової етики в управлінні
- 9.2. Етичні правила ділового онлайн-спілкування
- 9.3. Захист інформації та конфіденційність у цифровому середовищі
- 9.4. Етика та штучний інтелект (ШІ) в управлінській діяльності

Тема 10. Етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі (ІК, ЗК 13, ЗК 15, СК 6, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15)

- 10.1. Специфіка взаємодії у міжкультурному середовищі
- 10.2. Міжнародна етика та стандарти в бізнесі
- 10.3. Тенденції розвитку етики та соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Етичні основи управлінської діяльності								
Тема 1. Основи етики та її значення в управлінській діяльності	9	2	2	5	9	0,5	0,5	8
Тема 2. Особливості професійної етики менеджера. Етика лідерства	9	2	2	5	9	0,5	1	7,5
Тема 3. Етика ділових відносин в управлінській діяльності	9	2	2	5	9	0,5	1	7,5
Тема 4. Етика в управлінні персоналом	9	1	2	6	9	0,5	0,5	8
Тема 5. Етика прийняття рішень та оцінка відповідальності за результати діяльності	9	1	4	4	9	1	1	7,0
Разом за змістовий модуль 1	45	8	12	25	45	3	4	38
Змістовий модуль 2. Етичні засади управління у сучасному середовищі								
Тема 6. Морально-етичні дилеми в управлінській діяльності	9	2	2	5	9	0,5	0,5	8
Тема 7. Корпоративна етика	9	2	2	5	9	0,5	1	7,5
Тема 8. Етика в кризовому управлінні	9	1	2	6	9	0,5	0,5	8
Тема 9. Цифрова етика (нетикет) в управлінській діяльності	9	2	2	5	9	0,5	1	7,5
Тема 10. Етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	9	1	4	4	9	1	1	7,0
Разом за змістовий модуль 2	45	8	12	25	45	3	4	38
ВСЬОГО	90	16	24	50	90	6	8	76

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Етичні основи управлінської діяльності			
1	Тема 1. Основи етики та її значення в управлінській діяльності	2	0,5
2	Тема 2. Особливості професійної етики менеджера. Етика лідерства	2	1
3	Тема 3. Етика ділових відносин в управлінській діяльності	2	1
4	Тема 4. Етика в управлінні персоналом	2	0,5
5	Тема 5. Етика прийняття рішень та оцінка відповідальності за результати діяльності	4	1
Змістовий модуль 2. Етичні засади управління у сучасному середовищі			
1	Тема 6. Морально-етичні дилеми в управлінській діяльності	2	0,5
2	Тема 7. Корпоративна етика	2	1
3	Тема 8. Етика в кризовому управлінні	2	0,5
4	Тема 9. Цифрова етика (нетикет) в управлінській діяльності	2	1
5	Тема 10. Етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	4	1
РАЗОМ		24	8

6. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою:

- навчально-методичної літератури – підручників, навчальних і методичних посібників, конспектів лекцій тощо;
- спеціальної літератури – наукової та фахової монографічної та періодичної літератури.

Основними формами самостійної роботи є:

- опрацювання матеріалу кожної теми за конспектами лекцій та рекомендованою літературою;
- самостійне вивчення певних питань за темами курсу;
- підготовка до практичних занять шляхом вивчення теоретичного матеріалу, опрацювання проблемних аспектів, виконання практичних завдань.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09-05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 10
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Етичні основи управлінської діяльності			
1	Тема 1. Основи етики та її значення в управлінській діяльності 1. Що таке етика і яку роль вона відіграє в управлінській діяльності? 2. Назвіть основні принципи етики бізнесу та їхню роль у менеджменті. 3. Які компетенції необхідні сучасному управлінцю для дотримання етичних стандартів? 4. Які існують міжнародні та національні законодавчі акти, що регулюють етику в бізнесі та управлінні? 5. Як законодавство впливає на дотримання етичних норм у корпоративному управлінні? 6. Охарактеризуйте взаємозв'язок між етикою та ефективністю управління.	5	8
2	Тема 2. Особливості професійної етики менеджера. Етика лідерства 1. Визначте основні принципи етики лідерства. 2. Як етичні норми впливають на управлінські рішення в компанії? 3. Назвіть етичні виклики, з якими стикається менеджер у процесі роботи. 4. Як професійна етика менеджера впливає на взаємодію з підлеглими? 5. Охарактеризуйте роль етики у створенні корпоративної культури. 6. Які основні етичні принципи мають бути закладені в професійному кодексі менеджера? 7. Як етика лідера сприяє розвитку довіри в команді? 8. Як впровадження етичних норм у менеджмент підвищує ефективність організації?	5	7,5
3	Тема 3. Етика ділових відносин в управлінській діяльності 1. Що таке етика ділових відносин і яку роль вона відіграє в управлінській діяльності? 2. Як етика ділових відносин впливає на побудову довіри між партнерами та клієнтами? 3. Охарактеризуйте основні етичні принципи взаємодії між співробітниками в організації. 4. Які етичні виклики можуть виникати під час ведення ділових переговорів? 5. Яке значення має етика при укладанні контрактів та бізнес-угод? 6. Як етика ділових відносин сприяє зміцненню корпоративної репутації? 7. Як менеджер може застосовувати етичні принципи для покращення взаємодії з клієнтами? 8. Які етичні дилеми можуть виникати при конкуренції між	6	7,5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09-05.01/073.00.1/Б/ОК32-02-2025 Арк 21 / 11
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	компаніями? 9. Як етичні принципи допомагають забезпечити рівність і справедливість у ділових відносинах?		
4	Тема 4. Етика в управлінні персоналом 1. Яку роль відіграє етика в управлінні персоналом у роботі менеджера? 2. Якими основними етичними принципами повинні керуватися керівники при управлінні персоналом? 3. Як етика впливає на процес рекрутингу та відбору кандидатів? 4. Яке значення має етика при мотивації та задоволення потреб працівників? 5. Як етика в управлінні персоналом сприяє формуванню здорового робочого середовища? 6. Як керівник може застосовувати етичні норми при вирішенні конфліктів у колективі? 7. Як етика впливає на комунікацію між керівництвом і співробітниками? 8. Яким чином етичне управління персоналом може підвищити корпоративну культуру організації?	6	8
5	Тема 5. Етика прийняття рішень та оцінка відповідальності за результати діяльності 1. Яким чином етика впливає на процес оцінки результатів діяльності організації? 2. Як етика сприяє визначенню пріоритетів при прийнятті рішень? 3. Які етичні аспекти слід враховувати при оцінці ефективності та результатів діяльності? 4. Як етичне прийняття рішень сприяє розвитку організації та довірі серед стейкхолдерів? 5. Яким чином етика впливає на відповідальність менеджера за наслідки його рішень?	3	7
Змістовий модуль 2. Етичні засади управління у сучасному середовищі			
6	Тема 6. Морально-етичні дилеми в управлінській діяльності 1. Що таке морально-етичні дилеми в управлінській діяльності і чому вони виникають? 2. Які типи морально-етичних дилем можуть виникати під час прийняття управлінських рішень? 3. Як управлінці можуть визначити, яка дія є етично правильною, а яка – ні? 4. Наведіть приклади морально-етичних дилем, з якими стикаються менеджери у щоденній діяльності. 5. Як менеджер повинен діяти, якщо рішення, яке вигідне для компанії, суперечить моральним принципам? 6. Які етичні стратегії можуть використовувати менеджери для вирішення морально-етичних дилем?	5	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 12
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	7. Як можна балансувати між інтересами компанії та етичними принципами при прийнятті управлінських рішень? 8. Чому важливо для менеджера мати чітке розуміння власних етичних переконань при вирішенні складних ситуацій у бізнесі?		
7	Тема 7. Корпоративна етика 1. Що таке корпоративна етика і яку роль вона відіграє в управлінні організацією? 2. Назвіть основні засади корпоративної етики, що лежать в основі ефективної корпоративної культури. 3. Яким чином корпоративна етика допомагає у формуванні позитивного іміджу компанії? 4. Як корпоративна етика може сприяти збереженню стабільності та розвитку організації? 5. Чому важливо для компанії мати чітко сформульовані етичні кодекси та правила для співробітників? 6. Як корпоративна етика може вплинути на стратегічні рішення, пов'язані з корпоративною соціальною відповідальністю? 7. Як менеджери можуть забезпечити впровадження корпоративної етики на всіх рівнях організації? 8. Які наслідки для організації можуть виникнути, якщо корпоративна етика не буде дотримуватися? 9. Як етичні принципи впливають на стосунки між різними відділами в компанії?	5	7,5
8	Тема 8. Етика в кризовому управлінні 1. Що таке етика в кризовому управлінні і в яких ситуаціях вона є важливою? 2. Як етичні принципи допомагають менеджерам приймати рішення в умовах кризи? 3. Які основні етичні виклики можуть виникнути під час управління кризовими ситуаціями? 4. Як керівництво повинно комунікувати з персоналом під час кризи з урахуванням етичних стандартів? 5. Назвіть приклади етичних дилем, з якими може зіткнутися менеджер в умовах кризового управління. 6. Як етика сприяє відновленню довіри між компанією та її клієнтами після кризової ситуації? 7. Як етичні принципи можуть допомогти в управлінні репутаційними ризиками під час кризи? 8. Як правильно управляти конфліктами в організації в кризових умовах з урахуванням етичних норм?	6	8
9	Тема 9. Цифрова етика (нетикет) в управлінській діяльності 1. Що таке цифрова етика і як вона впливає на управлінську діяльність? 2. Як цифрова етика допомагає формувати взаємоповагу та	6	7,5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	ефективну комунікацію в онлайн-середовищі? 3. Охарактеризуйте ключові аспекти нетикету, які важливо враховувати в діловій комунікації. 4. Яким чином нетикет може сприяти створенню здорового та продуктивного онлайн-робочого середовища? 5. Які етичні проблеми можуть виникнути при використанні соціальних мереж та інших цифрових платформ для бізнес-комунікацій?		
10	Тема 10. Етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі 1. Які основні етичні принципи повинні дотримуватися компанії, що працюють на міжнародних ринках? 2. Охарактеризуйте роль соціальної відповідальності в побудові репутації міжнародних компаній. 3. Які виклики можуть виникнути при реалізації соціальних ініціатив міжнародними компаніями в країнах з різними культурними та етичними нормами? 4. Чи можуть етичні стандарти, які застосовуються в одній країні, бути застосовані без змін в іншій країні з іншою культурною середовищем? 5. Яким чином соціальна відповідальність може впливати на конкурентоспроможність міжнародної компанії? 6. Як соціальна відповідальність допомагає компаніям підвищити свою привабливість серед інвесторів та споживачів? 7. Яким чином культурні відмінності визначають підхід до ведення переговорів і прийняття рішень на міжнародному рівні? 8. Які ключові тенденції розвитку етики в міжнародному бізнесі можна спостерігати на даний момент?	3	7
РАЗОМ		50	76

7. Індивідуальні самостійні завдання

Завдання 1. Розробіть карти етики для наступних учасників інноваційного процесу: підприємця, менеджера, робітника.

Завдання 2. Наведіть приклади (не менше 3-х) відомих фактів соціально відповідальної і безвідповідальної поведінки менеджерів і оцініть їх наслідки. Запропонуйте способи профілактики і подолання соціально безвідповідальної поведінки менеджерів.

Завдання 3. Напишіть есе, в якому знайдуть відображення відповіді на наступні питання: Чи готові українські підприємства здійснювати свою діяльність з урахуванням етичних принципів? Чи здатні керівники даних підприємств нести

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 14
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

корпоративну відповідальність за персонал, суспільство, довкілля? Поясніть, як можливо поєднувати принципи бізнесу та поваги до людей, етики та конкуренції; комерційні та суспільні очікування?

Завдання 4. Наведіть приклади неефективної дії кодексів етики та етичних програм в різних країнах світу і вкажіть причини.

Завдання 5. Запропонуйте етичні принципи, які можуть бути покладені в основу розвитку міжнародних відносин для конкретного підприємства.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 2, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів практичних завдань) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, підготовка доповідей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН 2, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 15	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань – Поточне тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09-05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 15
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Виконання завдань під час навчальних занять	80	80
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Відповіді (виступи) на заняттях	30	30
Виконання тестових завдань	20	20
Виконання практичних завдань, вправ, кейсів, участь у дискусіях і командній роботі	30	30
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	80

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 16
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і за поточний контроль у сумі набрав 50 балів або більше.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 17
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 18
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Ділова етика	Business ethics
21	Ділова репутація	Business reputation
5	Ділове спілкування	Business communication
22	Емпатія	Empathy
6	Етика	Ethics
3	Етика бізнесу	Ethics in Business
15	Етичне лідерство	Ethical leadership
20	Етичне прийняття рішень	Ethical decision-making
7	Етичний кодекс	Code of ethics
16	Етичні принципи	Ethical principles
17	Конфлікт інтересів	Conflict of interest
14	Корпоративна культура	Corporate culture
4	Корпоративна поведінка	Corporate Behaviour
8	Корпоративна соціальна відповідальність	Corporate social responsibility
18	Корупція	Corruption
9	Моральність	Morality
19	Прозорість	Transparency
23	Професійна відповідальність	Professional responsibility
10	Професійна етика	Professional ethics
11	Репутація	Reputation
2	Соціальна відповідальність	Social Responsibility
12	Стейкхолдери	Stakeholders
13	Цінності	Values

12. Рекомендована література

Основна література

1. Балджи М. Д. Етика бізнесу: навчальний посібник. К. : ФОП Гуляєва В. М., 2021. 332с . DOI <https://doi.org/10.33987/978-617-7901-38-8>
2. Дибчинська Я. С., Шавкун І. Г. Етика бізнесу : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійних програм «Менеджмент міжнародного бізнесу» і «Менеджмент організацій і адміністрування» Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 156 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/25555/1/0061362.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025 Арк 21 / 19
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

3. Етика : навчальний посібник для педагогів / С. В. Скрипнікова [та ін.] ; за заг. ред. проф. Т. І. Андрущенко. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 510 с. URL:<http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/42874>

Допоміжна література

1. Arnold, D. G., Beauchamp, T. L., & Bowie, N. E. Ethical Theory and Business (10th ed.). Cambridge: Cambridge University Press, 2019. URL: <https://doi.org/10.1017/9781108386128>.

2. Василик С. К., Юрченко Г. М., Майстренко О. В. Етика управління: відповідальне керівництво та стабільність бізнесу. Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2024. № 2(30). С. 388-399. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32878>

3. Голобородько Т.В., Буркова Л.А. Етичні аспекти лідерства в управлінській практиці: роль інформаційного забезпечення та менеджменту персоналу в умовах розвитку цифрового суспільства. Інвестиції: практика та досвід. 2023. №14. С. 47-54. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1805/1819>

4. Дученко М. М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій: навчальний посібник для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39693>

5. Етика бізнесу : навч.-метод. посіб. для аудиторного та самостійного вивчення дисципліни / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О. Г. Чирва, Г. М. Чирва. Умань : Візаві, 2021. 115 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/16597>

6. Калюжка Н.С. Етика професійного і ділового спілкування: навчально-методичний посібник. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2022. 228 с. URL: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/8.5-Kalyuzhna.pdf>

7. Кравченко В. П., Задорожня Кравченко Л. М. Етика професійних комунікацій: навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 1 : Теорія. Кропивницький, 2022. 174 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/9b01b8fa-b4ee-4530-a465-92f9c0c31421/content>

8. Орлова К.Є., Бірюченко С.Ю. Етика бізнесу як об'єкт наукового дослідження. Економіка, управління та адміністрування. 2022. №1(99). С. 76–82. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/254490>

9. Остапчук Т. П., Бірюченко С. Ю. Управління внутрішньою соціальною відповідальністю підприємства: суть та ефективність реалізації. Бізнес Інформ. 2020. №5. С. 458–465. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-458-465>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09-05.01/073.00.1/Б/ОК32-02-2025 Арк 21 / 20
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	

10. Остапчук Т., Бірюченко С., Завалій Т. Етичні норми маркетинг-менеджменту в рекламній діяльності. Економіка та суспільство. 2024. № 70. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-122>

11. Остапчук Т.П., Бірюченко С.Ю., Орлова К.Є. Професійна етика в HR-менеджменті. Економіка, управління та адміністрування. 2023. № 2 (104). С. 51-57. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2023-2\(104\)-51-57](https://doi.org/10.26642/ema-2023-2(104)-51-57)

12. Остапчук Т., Бірюченко С., Царук І. Використання психологічних аспектів соціальної відповідальності в управлінні підприємством. Галицький економічний вісник. 2021. Том 68. № 1. С. 119-127. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01.119

13. Плотніченко С. Р. Основи ділового етикету та протоколу: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2021. 200 с. URL: http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/15706/1/Plotnichenko_Svitlana.pdf

14. Прищак М. П., Лесько О. Й. Етика та психологія ділових відносин : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Вінниця : ВНТУ, 2023. 246 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Pryshchak_2023_246.pdf

15. Сушик І.В., Сушик О.Г., Мартинюк Я.М., Вісин В.В. Етика бізнесу: навч. посіб. Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с. URL: <https://surl.li/jpmqwi>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Business Ethics in a Box. URL: <https://www.businessethicsinabox.com/>
2. Business Ethics, the Environment & Responsibility. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/26946424>
3. Business Ethics. The Magazine of Corporate Responsibility. URL: <https://business-ethics.com/>
4. Code of Ethics. URL: https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/IPPF_Code_of_Ethics_01-09.pdf
7. Handbook of the International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards). 2020 Edition. URL: https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IESBA-English-2020-IESBA-Handbook_Web-LOCKED.pdf
5. Database of Business Ethics. URL: <https://www.db-business-ethics.org/>
6. Globethics. URL: <https://globethics.net/>
7. UNODC. Серія університетських модулів. Добročесність та етика. URL: https://www.unodc.org/e4j/en/tertiary/integrity-ethics_ukrainian.html
8. Всеукраїнська мережа Добročесності та Комплаєнсу. URL: <http://unic.org.ua>
9. Ділова етика, основні поняття. URL: http://101.com.ua/glossary/delovaja_etika_mened_223.html

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/ ОК32-02-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 21

10. Європейська мережа економічної етики (EBEN). URL: www.eben.org
11. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/995_c16#Text
12. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту. URL: <https://na.theiaa.org/standardsguidance/Public%20Documents/IPPF%202013%20Ukrainian.pdf>